

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2004
4. volební období

Z Á P I S

z 3. schůze
výboru pro evropské záležitosti
konané dne 28. května 2004

Přítomni: prezenční listina

Omluveni: prezenční listina

Hosté: prezenční listina

Schůzi zahájil předseda výboru pro evropské záležitosti Pavel Svoboda v 9.00 hod. na základě pověření obsaženého v usnesení č. 2 schváleného na 1. schůzi VEZ dne 13. května. Pozvánky s návrhem pořadu byly rozeslány. Upozornil, že dodatečně k návrhu pořadu přidal z časových důvodů ještě projednání státního závěrečného účtu, respektive tří kapitol, které byly výboru přikázány. V následném hlasování byl návrh schválen */hlasování 7-0-0 je zachyceno v příloze/*.

Schválený návrh pořadu

-
1. Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných vládou Poslanecké sněmovně prostřednictvím výboru pro evropské záležitosti v období od 10. do 23. května 2004
 2. Aktuální informace ministra zahraničních věcí Cyrila Svobody:
 - Informace o stanoviscích, která bude česká vláda zastávat na jednání Evropské rady (17. a 18. června, Brusel), a to zejména k návrhu evropské ústavní smlouvy
 - Návrh Strategie vlády České republiky v rámci Evropské unie
 3. Vládní návrh státního závěrečného účtu České republiky za rok 2003 – kapitola 398 – Všeobecná pokladní správa, výdaje k zajištění činnosti Národního fondu /sněmovní tisk 651/
 4. Vládní návrh státního závěrečného účtu České republiky za rok 2003 – kapitola 317 – Ministerstvo pro místní rozvoj, část státní a veřejné prostředky vynaložené na předvstupní programy EU /sněmovní tisk 651/
 5. Vládní návrh státního závěrečného účtu České republiky za rok 2003 – kapitola 306 – Ministerstvo zahraničních věcí, výdaje na zajištění komunikační strategie před vstupem do EU /sněmovní tisk 651/
 6. Návrh termínu a pořadu příští schůze
 7. Sdělení předsedy
 8. Různé

1. Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných vládou Poslanecké sněmovně prostřednictvím výboru pro evropské záležitosti v období od 10. do 23. května 2004

Př. P. Svoboda přivítal nám. ministra kultury JUDr. Petru Smolíkovou, která za gesční ministerstvo představila na základě předběžného stanoviska vlády */v příloze/* „Návrh doporučení Evropského parlamentu a Rady o ochraně nezletilých a lidské důstojnosti a o právu na odpověď v souvislosti s konkurenceschopností evropského průmyslu audiovizuálních a informačních služeb“ /kód dokumentu 9195/04, COM(2004) 341 final, 2004/0117 (COD)/; tento dokument se VEZ rozhodl projednávat na základě usnesení č. 1. Detailněji se P. Smolíková zastavila u problému klasifikace audiovizuálních děl; jednalo by se o zavedení jednotného systému v celém prostoru EU.

Návrh stanoviska VEZ pak představila zpravodajka VEZ posl. A. Čurdová na základě podkladu, který s ní připravil Parlamentní institut */v příloze/*. Zdůraznila, že jde o závažný

problém, kterým se výbor rozhodl zabývat přesto, že jde zatím pouze o nezávazné doporučení.

V následné diskusi se posl. A. Čurdová dotázala, jakým způsobem chce vláda do této diskuse zapojit rodiny.

Nám. P. Smolíková uvedla, že po zavedení klasifikace již bude na rodičích, jak své děti ohlídkají. Poté se P. Smolíková dotázala poslanců, jak si představují další spolupráci VEZ a vlády.

Př. P. Svoboda řekl, že VEZ by chtěl průběžně automaticky dostávat zprávy o postupu projednávání dokumentů; event. pak bude k jednotlivým dokumentům zvat ministry.

Mpř. P. Lachnit se vyjádřil o právu na odpověď, o němž se hovoří ve vládním stanovisku. Zdůraznil, že v ČR se toto právo buď neplní, nebo se plní špatně. Ocenil, že EU upozorňuje na nebezpečí působení médií; škoda, že se ČR v této oblasti sama nechopila iniciativy.

Posl. A. Čurdová navrhla přijmout usnesení schvalující přednesené stanovisko; návrh odhlasovali všichni přítomní */usn. č. 3, hlasování 10-0-0 je zachyceno v příloze/*.

Př. P. Svoboda poté přešel k projednávání tabulky „Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných vládou Poslanecké sněmovně prostřednictvím výboru pro evropské záležitosti v období 10. – 23. května 2004“. Bod po bodu rozebral jednotlivé akty a dokumenty, které postupně navrhoval zařadit do dvou kategorií – „schvaluje“ a „bere na vědomí“. Závěrem poslanci schválili souhrnné usnesení klasifikující projednané dokumenty podle předsedova návrhu */usn. č. 4, hlasování 10-0-0 je zachyceno v příloze/*.

Vzhledem k časovému prostoru navrhl př. P. Svoboda předřadit body č. 6, 7 a 8, s čímž poslanci souhlasili.

6. Návrh termínu a pořadu příští schůze

Př. P. Svoboda řekl, že příští schůze VEZ se bude konat v pátek 4. června; termín je obsažen již v usn. č. 2. Návrh pořadu mají poslanci v deskách. Obdrželi rovněž předběžné stanovisko Ministerstva obrany ČR k Dokumentu Rady EU kód 9191/04 „Návrh společné akce Rady ke zřízení Evropské obranné agentury“.

Posl. P. Krill navrhl přiřadit do programu ještě doprojednání tisku 416. Návrh pořadu schválili všichni přítomní */hlasování 10-0-0 je zachyceno v příloze/*.

7. Sdělení předsedy

Př. P. Svoboda poděkoval posl. S. Markové za bezvadné zorganizování výjezdní schůze na Náchodsko.

8. Různé

Př. P. Svoboda upozornil, že na sekretariátě VEZ je k dispozici dokument Rady, bohužel zatím pouze v angličtině, který obsahuje přehled mezinárodních smluv ES se třetími státy. Požádal poslance, aby ho pověřili předat tento materiál k informaci zahraničnímu výboru, s čímž byl vyjádřen všeobecný souhlas */hlasování 10-0-0 je zachyceno v příloze/*.

Posl. H. Fajmon vyjádřil potěšení nad stanoviskem Švédského parlamentu, který zamítl zavedení přechodného období na volný pohyb osob ve Švédsku. Podle jeho názoru by bylo na místě, aby VEZ inicioval poděkování.

Př. P. Svoboda s návrhem vyslovil souhlas s tím, že by bylo vhodné, aby poděkování podepsal předseda PS L. Zaorálek. Tento postoj jistě vezmou za svůj jednotně všechny politické strany.

Mpř. P. Lachnit navrhl přijmout usnesení, jímž by VEZ požádal předsedu PS k zaslání děkovného dopisu předsedovi Švédského parlamentu; návrh byl schválen */usn. č. 5, hlasování 10-0-0 je zachyceno v příloze/*.

2. Aktuální informace ministra zahraničních věcí Cyrila Svobody:

- **Informace o stanoviscích, která bude česká vláda zastávat na jednání Evropské rady (17. a 18. června, Brusel), a to zejména k návrhu evropské ústavní smlouvy**
- **Návrh Strategie vlády České republiky v rámci Evropské unie**

Př. P. Svoboda přivítal ministra zahraničních věcí C. Svobodu, nového náměstka pro unijní záležitosti V. Müllera a vrchního ředitele sekce EU I. Jančárka. Informoval, že poslanci nedostali k prvnímu podbodů písemný podklad – pan ministr dopisem sdělil, že informaci přednese ústně. Ke druhému podbodů dostali poslanci text návrhu „Strategie vlády České republiky v rámci Evropské unie“ */v příloze/* – je to přepracovaná verze původního materiálu, který známe pod jménem „Návrh koncepce směřování České republiky v rámci Evropské unie na léta 2004 – 2013“.

Min. C. Svoboda avizoval, že vzhledem ke své léčbě přednese jen krátký úvod. Představil nástupce státního tajemníka J. Kohouta – nynějšího náměstka ministra pro unijní záležitosti Vladimíra Müllera.

V první části svého vystoupení se ministr zaměřil na návrh Strategie. Úvodem shrnul genezi přípravy materiálu a připomněl, že na základě domluvy se zahraničním výborem nepůjde materiál do vlády, dokud ho řádně neprojednají kompetentní výbory PS a Senátu. Do Strategie byla zapracována většina z cca 180 připomínek; MZV má zájem, aby finální dokument získal základní politický konsensus.

Ministr dále informoval, že se připravuje ještě jeden důležitý dokument, který se bude věnovat prioritám ČR v rámci EU – tedy prioritám, které by vedly k hospodářskému rozkvětu. Cílem je dosáhnout i zde politického konsensu; jasně vyslovit některé věci bude chtít velkou odvalu, protože půjde i o finanční priority. Materiál by měl být připraven do konce roku, protože bude mít návaznost na státní rozpočet.

V další části svého vystoupení rozebral ministr pět priorit detailně popsanych ve Strategii.

Pokud jde o pozici ČR na Mezivládní konferenci, vláda ČR nemá důvod měnit mandát, který již má. Možná nastane jedna drobná změna, naším hlavním záměrem je dosáhnout dohody. Neúspěch MVK by byl špatný.

Př. P. Svoboda avizoval, že navrhne přijmout usnesení, jímž by VEZ navrhl zařadit tuto informaci na pořad příští plenární schůze. Pokud jde o Strategii, ocenil, že přepracovaný materiál je kvalitnější. Dotázal se na postoj ČR ke kandidatuře Chorvatska na členství v EU: tiskem proběhla informace, že ČR bude blokovat přijetí této země, pokud nebude připraven plán stabilizace na Balkáně. Jak tomu máme rozumět?

Min. C. Svoboda zdůraznil, že tisk zveličil výroky pana premiéra. V našem postoji nenastala žádná změna, musíme mít individuální přístup ke každé kandidátské zemi, která splní kritéria; členství Chorvatska nemůžeme podmiňovat vývojem na celém Balkáně. Je třeba zaměřit se především na právní stav, na potrestání válečných zločinců v ICTY. Poslední vývoj v Chorvatsku po volbách nasvědčuje, že vláda jde integrační cestou, takže Chorvatsko bude v pozici normální kandidátské země.

Posl. H. Fajmon se dotázal, jaké bude vláda prosazovat konkrétní řešení v otázce dvojí většiny. Neustoupila od všech svých představ?

Min. C. Svoboda řekl, že vláda bude doladovat svůj mandát těsně před summitem. Prioritou je zajistit, aby velké státy nepřehlasovaly malé. MZV má k dispozici sofistikované výpočty, chceme, aby se procento počtu států a počtu obyvatel blížilo paritě. Ideálním řešením by bylo 55 % členských států - 55 % obyvatel, mohli bychom však akceptovat i řešení 50 % – 50 %. Vláda nemůže zastávat zcela striktní postoj, musí být lehce flexibilní.

Posl. A. Čurdová se dotázala, zda bude vláda radit mezi své priority problematiku rovných příležitostí. Dále se zajímala o odkaz na křesťanské tradice v preambuli ústavní smlouvy. Čí to byla iniciativa: přišla z vlády či z MZV?

C. Svoboda připomněl, že o rovných příležitostech se hovoří v kapitole „Zaměstnanost“.

Druhý dotaz je podkladem pro vážnou debatu. Mandát obsahuje odkaz na křesťansko-židovské tradice, každopádně jsme pro sekulární stát. Pokud jde o původ návrhu, vzešel z iniciativy italského ministra, který se obrátil na své kolegy – pod jeho návrh se zatím podepsalo sedm ministrů, mezi nimi i on sám. Jaký však bude závěr, se ukáže teprve na Evropské radě. EU by měla být otevřena i jiným kulturám a tradicím, je však třeba vymezit ji politicky a hodnotově, protože EU prostě není světovou organizací.

/Ministr odešel./

Př. P. Svoboda se dotázal na dvojí většinu, na počty komisařů a na strukturovanou spolupráci v rámci SZBP.

Nám. V. Müller řekl, že celkem 13 stejně smýšlejících zemí zastává názor, že procenta členských zemích a populace by měla být stejná. Poté je skupina zemí, které by dokázaly paritu akceptovat. Některé další země by mohly trvat na principech obsažených v Niceské smlouvě. V řadě oblastí je pro ČR výhodnější většinové hlasování, v některých dalších oblastech – daně, sociální politika, SZBP, justice a vnitro – požadujeme konsensuální hlasování.

P. Svoboda se zajímal, až k jakému procentu je ČR ochotna ustoupit.

I. Jančárek uvedl, že pro ČR a dalších dvanáct zemí je výhodný minimální rozdíl v procentech, Polsko a Španělsko však naopak chtějí rozdíl zvýšit (poslední španělský návrh je na 50 % členských zemí – 66, 6 % populace).

ČR má tři otázky – většinové hlasování, složení EK a počet členů EP na členskou zemi – v jednom balíčku, v rámci něhož je třeba nalézt řešení. ČR stále chce jednoho komisaře pro každou členskou zemi, indikovala však, že pokud bude zmíněný balíček jinak uspokojivý, může od roku 2014 ustoupit od principu jeden komisař na jednu zemi (pokud by byla rotace založena na spravedlivém systému).

P. Svoboda se zeptal, zda by stejný postoj mohly zaujmout i velké země, jako je Francie a Německo.

I. Jančárek řekl, že signály k tomu existují.

Posl. H. Fajmon zdůraznil, že ani dosavadní vládní mandát nemá podporu ODS. Pokud se však vláda chystá učinit ještě další ústupky týkající se složení EK a dvojí většiny, výrazně by to oslabilo pozici ČR a ODS to nikdy nebude podporovat.

P. Svoboda zdůraznil, že VEZ získal novelou jednacního řádu mandát zastupovat Poslaneckou sněmovnu ve věcech evropské agendy. Pokud jde však o některé věci klíčové povahy, VEZ může požádat předsedu PS, aby je zařadil na pořad pléna. O pozicích ČR na Evropské radě by PS měla diskutovat ještě před ER. Avizoval, že navrhne usnesení, jímž výbor požádá o zařazení tohoto bodu na příští plénum.

P. Svoboda se pak ještě vrátil k návrhu Strategie. Ocenil, že je podklad prezentován jako názor vlády, a ne celé ČR. Ocenil přístup vlády ke spolupráci s PS a poděkoval MZV, že se zástupci PS mohou zúčastnit jednání V-EU; tato spolupráce již dobře funguje. Ocenil rovněž, že se vláda hlásí k posílení pozice EP a k potřebě reformovat společnou zemědělskou politiku (CAP). Avizoval návrh usnesení, jímž VEZ vezme materiál na vědomí.

H. Fajmon rovněž ocenil zkvalitnění materiálu. Kritizoval poté některé obecné formulace, které jsou zcela bezobsažné. Ocenil i fakt, že se vláda v oblasti rozpočtové politiky blíží ke koncepci podporované ODS – tedy nezvyšovat rozpočet a přerozdělování na úrovni EU. Pokud jde o CAP, není názor na její reformu dostatečně rozveden. CAP je přímo v rozporu s dosahováním cílů Lisabonské strategie. V materiálu mu chybí informace, jak bude vláda pracovat na odstranění diskriminace nových členských zemí do roku 2013: znamená to snad, že vláda do té doby nevyvine žádnou iniciativu? Zde vidí velký prostor, aby vláda koordinovala svůj postoj s ostatními novými členskými zeměmi.

I. Jančárek řekl, že podmínky našeho členství v EU jsou dány přístupovou smlouvou. Vláda si je vědoma toho, že jsou naši zemědělci znevýhodněni přechodným obdobím v oblasti společné zemědělské politiky. Na nutnosti tuto politiku reformovat panuje v EU celková shoda. Zájmem ČR je, aby finance nešly na přímou spotřebu, ale na rozvoj venkova, který zabrání jeho vyliďňování. ČR se však nevzdává toho, že by znovu otevřela otázku nerovného postavení našich zemědělců. Pokud jde o využívání strukturálních fondů, bude to spíše věcí druhého materiálu, o němž informoval ministr.

H. Fajmon by ocenil, kdyby byla ČR velice aktivní ve věci reformy CAP při projednávání finanční perspektivy. Pokud nebude CAP zásadně reformována, bude mít EU velké problémy po přistoupení Rumunska a Bulharska. Na řadu politických priorit (boj proti terorismu, rozvoj internetu atd.) přitom není v rozpočtu EU prakticky vůbec pamatováno. CAP navíc ožebračuje chudé rozvojové země.

Nám. V. Müller sdílí stejné názory. Potvrdil, že finanční perspektiva bude jednou z priorit vlády. ČR se chce zasadit o zásadní reformu CAP.

P. Svoboda navrhl vzít na vědomí materiál strategie; všichni přítomní se vyslovili pro /*usn. č. 6, hlasování 8-0-0 je zachyceno v příloze*/.

Dále předseda navrhl přijmout usnesení žádající předsedu PS zařadit na plénum informaci o pozici vlády na ER; návrh byl přijat /*usn. č. 7, hlasování 8-0-0 je zachyceno v příloze*/.

3. Vládní návrh státního závěrečného účtu České republiky za rok 2003 – kapitola 398 – Všeobecná pokladní správa, výdaje k zajištění činnosti Národního fondu /sněmovní tisk 651/

1. nám. min. financí Ing. E. Janota informoval poslance o tomto bodu ve smyslu písemného podkladu /*v příloze*/. Krátce pak informoval o uspokojivé přípravě ČR na čerpání financí z fondů EU, o platebních tocích financí z EU a o jejich kontrole.

Zpravodaj M. Ekert rozebral předložený materiál. Dotázal se pak na to, proč nebyly vyčerpány některé finance z programu Phare. Jaká se očekává bilance plateb z EU a do EU? Bude ČR na konci letošního roku v roli čistého příjemce?

E. Janota zdůraznil, že ČR by měla být čistým příjemcem. Již nyní je připraveno tolik projektů, že bychom měli být schopni finanční možnosti využít. Bude třeba se ovšem vážně zabývat deficitem veřejných rozpočtů: pokud nebudeme plnit určité ukazatele, mohlo by nám to znemožnit čerpání z kohezního fondu; na to je třeba dát si pozor při přípravě státního rozpočtu. Krátce pak vysvětlil příčiny neúplného využití fondu Phare.

Na návrh posl. M. Ekerta pak VEZ schválil usnesení doporučující PS vyslovit s návrhem souhlas /*usn. č. 8, hlasování 6-0-1 je zachyceno v příloze*/.

4. Vládní návrh státního závěrečného účtu České republiky za rok 2003 – kapitola 317 – Ministerstvo pro místní rozvoj, část státní a veřejné prostředky vynaložené na předvstupní programy EU /sněmovní tisk 651/

Nám. ministra pro místní rozvoj PhDr. J. Gacka přednesl úvodní informaci ve smyslu písemného podkladu */v příloze/*. Připomněl, že se stále ještě čerpá z předvstupních programů; až na jeden projekt se finance čerpaly v řádných termínech. Pokud jde o přípravu na čerpání z fondů EU, neexistuje žádný dramatický skluz.

Zpravodaj M. Ekert konstatoval, že ze schváleného rozpočtu bylo skutečně čerpáno 100 %. Krátce se pak zastavil u jednotlivých předvstupních programů. Zdůraznil, že MMR je v přechodné fázi. Dobíhají staré předvstupní programy a zároveň se vytvářejí podmínky pro čerpání z nových fondů.

Do rozpravy se nikdo nepřihlásil. Posl. M. Ekert tedy navrhl usnesení doporučující PS návrh ke schválení; pro byli všichni přítomní */usn. č. 9, hlasování 7-0-0 je zachyceno v příloze/*.

5. Vládní návrh státního závěrečného účtu České republiky za rok 2003 – kapitola 306 – Ministerstvo zahraničních věcí, výdaje na zajištění komunikační strategie před vstupem do EU /sněmovní tisk 651/

Př. P. Svoboda předal řízení mpř. P. Nečasovi.

Vrchní ředitel sekce komunikační MZV Ing. P. Kypr úvodem zdůraznil, že výsledky referenda svědčí o tom, že obyvatelé byli dostatečně informováni. Pokud jde o účetní záležitosti, média rozvířila na toto téma diskusi. MZV si dalo pozor, aby mělo vše v pořádku. Na odboru komunikační strategie proběhl audit, při němž nebyly zjištěny žádné závady. Ani Úřad pro hospodářskou soutěž neudělil žádnou pokutu. Upozornil poslance, že jim MZV připravilo stručný materiál */v příloze/*, který ukazuje využití všech prostředků. Část vynaložených prostředků umožnila další pokračování komunikační strategie; usnesení vlády č. 240 z března letošního roku schválilo pokračování komunikační strategie.

Zpravodaj P. Svoboda konstatoval, že mu MZV zaslalo hlavní zprávu k projednání SZÚ v režimu „důvěrné“. Tento případ nastává poprvé, a není to dobré. MZV zaslalo na poslední chvíli zmíněný materiál, který nepovažuje za dostatečný. Avizoval, že navrhne přerušit projednávání tohoto bodu do doby, než bude vypracován řádný podrobný materiál, který bude otevřený, nikoli důvěrný. VEZ by pak tento bod mohl doprojednat na příští schůzi.

Mpř. P. Nečas podpořil zpravodaje. Podle jeho názoru je neuvěřitelné, že materiál byl označen druhým stupněm utajení, ačkoli by měl být otevřený. VEZ by si měl vyžádat seznam všech kontraktů a informaci, zda ve všech případech proběhlo řádné výběrové řízení. Poslanci by měli vědět, kdo si sáhl na tuto velkou částku.

Posl. P. Krill podpořil návrh posl. Nečase. Připomněl, že když probíhala výběrová řízení, měli na ně být řádně zváni zástupci VEI, což se však nestalo.

P. Kypr zdůraznil, že v případě výběrových řízení šlo o časovou tíseň. Pokud jde o stupeň utajení, některé věci nechce MZV zveřejňovat proto, že jde o smlouvy s privátními subjekty, které ministerstvu vyšly velmi vstříc.

Posl. O. Němec zdůraznil, že poslanci nechtějí vidět smlouvy. Chtějí prostě vidět seznam subjektů, které se zúčastnily akcí KS, a chtějí znát finanční částky. Připomněl, že i on měl být ve výběrové komisi, pozvánku dostal v den volby prezidenta, ačkoliv se řádně omluvil, nebyl k dalším řízením přizván. Trvá na tom, aby součástí nedůvěrné zprávy byl i seznam poslanců, kteří se výběrových řízení skutečně zúčastnili.

Mpř. P. Nečas připomněl, že zákon o utajovaných skutečnostech přesně definuje, co má být předmětem utajení. Postoj MZV je nepřijatelný. Zmíněný materiál naprosto nemůže

mít charakter „důvěrný“. Na základě tohoto přístupu vzniká dojem, že MZV chce něco tajit. Požádal o poskytnutí řádného otevřeného podkladu, jinak bude třeba celou situaci řešit cestou interpelace na celém plénu. Doporučil volit cestu dohody.

P. Svoboda navrhl řešit situaci tím, že MZV zmíněný materiál prostě odtajní a doplní ho o informaci o účasti poslanců.

P. Kyrp řekl, že seznam firem a objem zakázky může uvolnit, nelze však uvolnit všechny detaily. Takový materiál je možno připravit.

Posl. O. Němec se dotázal, zda dostanou poslanci tento materiál před jednáním výboru.

Odpověď byla kladná.

Poté mpř. Nečas navrhl přijmout usnesení, jímž VEZ žádá MZV o předložení konkrétního seznamu kontraktů, uvedení konkrétních finančních částek a rovněž účasti poslanců na výběrových řízeních.

P. Svoboda navrhl usnést se na přerušení tohoto bodu.

Návrhy obou poslanců pak P. Nečas zformuloval do návrhu usnesení, které bylo přijato všemi přítomnými /*usn. č. 10, hlasování 7-0-0 je zachyceno v příloze*/.

Schůze skončila v 11.55 hod.

/zapsala Olga Adamcová/

Josef Šenfeld v. r.
ověřovatel výboru

Pavel Svoboda v. r.
předseda výboru